

Social- og indenrigsminister Karen Ellemanns talepapir

Anledning	SOU samråd spm. P og Q om Rigsrevisionens beretning om indsatsen over for anbragte børn
Dato / tid	1. september kl. 13.00-14.30
Talens varighed	12-13 minutter
Sted	FT 2-080

Det talte ord gælder

[Indledning]

Tak for ordet.

[Samrådsspørgsmål]

Jeg er på baggrund af Rigsrevisionens beretning om indsatsen over for anbragte børn blevet bedt om at redegøre for min holdning til statsrevisorernes bemærkninger, og hvordan jeg konkret vil imødekomme kritikken.

I forlængelse af det er jeg blevet bedt om at redegøre for, hvordan jeg mener, at man kommer lovbrud på området til livs, så

kommunerne fremadrettet overholder lovgivningen - herunder min holdning til sanktioner over for kommunerne.

[Rigsrevisionens beretning]

Rigsrevisionen har undersøgt indsatsen over for anbragte børn og unge i perioden fra 2006 og frem til 2014.

Statsrevisorerne konkluderer på baggrund af undersøgelsen at:

- Det er kritisabelt, at Social- og Indenrigsministeriet ikke kan dokumentere, at kommunernes sagsbehandling i perioden er forbedret.
- Derudover kritiseres, at Social- og Indenrigsministeriet ikke i tilstrækkelig grad har understøttet kommunerne i at måle og dokumentere effekten af deres indsats.

[Kritik af fejl i kommunernes sagsbehandling]

Jeg vil gerne starte med at slå fast, at jeg er enig i kritikken.

Rigsrevisionens beretning bygger på praksisundersøgelser, som Ankestyrelsen har foretaget i perioden 2006 til 2014. Det er de undersøgelser, som vi har drøftet i denne kreds ved flere lejligheder. Og jeg ved, at vi er enige om, at det ikke har været

godt nok.

For der skal ikke herske tvivl om, at kommunerne skal overholde lovgivningen.

Men for mig at se peger Rigsrevisionen i deres kritik på flere elementer, som kræver, at vi også kigger indad.

Folketinget har i gennem de sidste 10 år indført en lang række store og nødvendige reformer på området. Men vi må konstatere, at det har været en udfordring for kommunerne – og mere end vi havde forudset – at implementere de mange store reformer, som vi har gennemført på ganske kort tid.

Det har været store reformer med omfattende lovændringer – det gælder bl.a. Anbringelsesreformen, Barnets Reform, Overgrebspakken samt Tilsynsreformen.

Der er tale om reformer, der har lavet grundlæggende om på måden at arbejde på. Det drejer sig fx om indførelsen af den grundige udredning i form af den børnefaglige undersøgelse, et helt nyt regime for underretninger, en grundlæggende ny model for tilsynet med institutioner og meget mere.

Det tager tid at omsætte lovregler til gennemgribende ændringer helt ud i det yderste led, hvor socialrådgiveren sidder og skal træffe de rigtige beslutninger for barnet.

Det har været reformer med gode og nødvendige tiltag. Men vi har ikke været gode nok til at sikre, at reformerne havde den ønskede virkning, inden der blev sat gang i en bølge af nye regler.

[Understøttende tiltag til forbedring af sagsbehandlingen]

For at rette op på kommunernes udfordringer og understøtte sagsbehandlingen, er der igangsat en lang række initiativer:

- Det gælder bl.a. en massiv efteruddannelsesindsats for sagsbehandlerne med en diplomuddannelse, en masteruddannelse og et kursuscatalog med kurser, der har fokus på de dele af sagsbehandlingen, hvor vi ved kommunerne har udfordringer.
- Vi har etableret Task Forcen, så endnu flere kommuner med problemer får hjælp af Socialstyrelsen til at få rettet op.
- Vi har understøttet langt tættere sparring på tværs af kommuner via det kommunale ledernetværk på børneområdet.

- Og sidste år udkom den første underretningsstatistik, som gør det muligt at følge kommunernes håndtering af underretninger.

Det er min holdning, at vi fra centralt hold har igangsat nogle fornuftige, understøttende tiltag, som også skal have tid til at virke.

Og når jeg er ude i kommunerne, oplever jeg, at de er meget optagede af, at der *skal* være styr på det. Derfor har de også arbejdet intenst på at forbedre sig, så reglerne bliver overholdt. De er faktisk ekstremt fokuserede på at give børnene den rigtige indsats og at inddrage familien på en måde, så de føler sig hørt.

Når jeg taler med de folk, der arbejder på området, er det heldigvis også min klare opfattelse, at kvaliteten i kommunernes sagsbehandling er forbedret.

[Holdning til brug af sanktioner]

Der er herefter blevet spurgt til en af de ting, som der også er spurgt til i dette forum tidligere – nemlig min holdning til brug af sanktioner over for kommunerne.

Jeg tror ikke på, at straf vil bringe os i mål med forbedringer, når det ikke er modstridende interesser eller ond vilje, der udgør problemet.

For alle, der arbejder med det her område, ønsker at gøre det godt for de børn og unge, som vi er her for at hjælpe.

Den læring, jeg mener, at vi kan uddrage af Rigsrevisionens kritik er:

- At fremtidige reformer kræver, at vi følger langt tættere op på, om vi lykkes ude i kommunerne. Vi skal løbende følge op på, om vores lovændringer har den ønskede virkning ude i virkeligheden.
- Og hvis det viser sig, at der er problemer, skal vi rette op - inden der produceres flere regler oveni.

Jeg vil i hvert fald gerne give håndslag på, at det vil være min tilgang, når vi laver nye reformer i fremtiden.

[Kritik af utilstrækkelig understøttelse af dokumentation af effekt]

Det andet hovedelement i Rigsrevisionens kritik handler om, at kommunerne ikke i tilstrækkelig grad er blevet understøttet i, at der kan måles og dokumenteres effekt af indsatserne.

For mig er dette faktisk "vores nøgle" til forbedring af området. Jeg mener, at vejen frem er en kurs for socialpolitikken, hvor vi holder vores fokus på effekten af de sociale indsatser. Virkningen af vores indsatser er dét, der skal være i centrum, og det er dér, vi skal rette blikket hen. Vi har talt om fokus på bedre effekt længe – men jeg mener, at det er på tide, at vi for alvor realiserer den dagsorden.

For mig at se, kræver det en omlægning af den sociale indsats. Det har jeg derfor arbejdet målrettet for siden første dag, jeg kom tilbage i ministerstolen. Og det arbejde vil jeg fortsætte – for en omlægning forudsætter, at der er de rigtige byggeklodser.

For det første kræver det et ordentligt vidensgrundlag, som kan give os et solidt fundament at stå på. Det er baggrunden for, at jeg har taget initiativ til en årlig socialpolitisk redegørelse, der i detaljer kortlægger målgrupper, indsats samt indholdet og resultater.

Redegørelsen er derfor et nyt og centralt værktøj i arbejdet med at omstille indsatserne på socialområdet.

Jeg har også sat et ambitiøst arbejde i gang, så vi i fremtiden får mere ud af vores data på socialområdet. Data skal være brugbare på et statsligt niveau, men det er ikke nok. Jeg vil også have, at den viden fremadrettet bliver brugt meget mere ude i kommunerne. Der findes megen viden allerede – og den viden skal vi have i spil.

For det andet kræver det, at vi har en klar retning for vores socialpolitik med konkrete mål, så der ikke er tvivl om, hvor vi skal hen med vores sociale indsatser. Det er baggrunden for, at vi i regeringen har opstillet 10 klare mål for social mobilitet.

For det tredje, kræver det, at vi i højere grad skal basere de konkrete sociale tiltag overfor borgerne på viden om effekt og virkning. Vi skal med andre ord have viden ud og rulle i kommunernes nære praksisarbejde med børn og unge.

Der er allerede sat flere initiativer i gang, der understøtter det arbejde. Ét eksempel er Socialstyrelsens metodeudbredelsesprogram, der skal hjælpe kommunerne til at anvende metoder med dokumenteret effekt i deres sociale

indsatser. Ét andet eksempel er de penge vi afsatte i satspuljen sidste år, til at dokumentere virkningen af de effektfulde indsatser, der allerede anvendes rundt omkring i landet, så vi kan få dem bredt ud til mange flere kommuner.

Det er de forudsætninger, som skal være på plads for en forbedret socialindsats med fokus på tæt opfølgning og effekt af indsatserne.

Jeg finder det ekstremt positivt, at mange kommuner faktisk allerede er rigtig langt med denne dagsorden. Vi ser lige nu, at en række forgangskommuner på området – med inspiration fra Sverige – har reflekteret over egen praksis og valgt at omlægge deres arbejde til forebyggende indsatser, hvor der sker en helt tæt opfølgning på det enkelte barns udvikling og trivsel.

[Afslutning]

For her afslutningsvist at samle op, mener jeg, vi kan lære:

- At vi skal blive bedre til at sikre os, at vores reformer og lovændringer har tid og ro til at virke, før vi sender en ny bølge af lovændringer afsted.
- Vi skal i fremtiden sørge for en langt tættere opfølgning, så vi sikrer os, at reformerne har den ønskede effekt. Og hvis ikke, skal

vi finde ud af hvorfor, og hvordan det løses. Det er et fælles ansvar, som jeg gerne vil sætte mig i spidsen for.

Endelig vil jeg gerne sige, at jeg er glad for, at vi har en debat som denne i dag. For det er enormt vigtigt, at vi fortsætter den gode tradition for at foretage de store ændringer på det her område i fællesskab.

Mit mål er en social indsats, hvor vi kan se at – og dokumentere hvordan – vi flytter udsatte børn og unge til en selvstændig voksentilværelse med positive fremtidsudsigter.

For mig er vejen frem til forbedring af området derfor, at vi holder fokus på resultaterne af vores indsatser.

Hvis vi får styr på vores viden om, hvad der virker og får spredt den viden – så har vi et fundamentalt bedre grundlag for at føre en socialpolitik, der reelt skaber forandringer for de børn og unge, som har hårdt brug for samfundets hjælp til en god start på livet.